

DECIZIE

21 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva, Iuliana Oprea

Valentina Clevadi, Ion Corolevski

examinând recursul declarat de către Veaceslav Gorchin și Întreprinderea cu capital străin „Credit Rapid” societate cu răspundere limitată, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Veaceslav Gorchin împotriva Companiei Mixte de Asigurări „Exim-Asint” societate pe acțiuni și intervenientului principal Întreprinderea cu capital străin „Credit Rapid” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2012, prin care apelul declarat de către Compania Mixtă de Asigurări „Exim-Asint” societate pe acțiuni a fost admis, casată hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 16 martie 2012 și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 13 octombrie 2010, Veaceslav Gorchin a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Mixte de Asigurări „Exim-Asint” societate pe acțiuni și intervenientului principal Întreprinderea cu capital străin „Credit Rapid” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 07 aprilie 2010, în or. Moscova, str. Garibalidi, 20/29 bl. 1, între orele 21.30 și 21.40 (ora locală), a avut loc furtul autovehiculului de model Mitsubishi Lancer, cu n/î GL AI 518, anul fabricării 2009. Imediat după producerea evenimentului a anunțat organele de poliție ale raionului Obrucev, or. Moscova, în legătură cu care a fost emisă ordonanța privind pornirea urmăririi penale nr. 262275 din 08 aprilie 2010.

Dat fiind faptul că mijlocul de transport de model Mitsubishi Lancer, cu n/î GL AI 518 a fost asigurat de risc de furt în baza contractului de asigurare facultativă CASCO nr. 1713 din 26 august 2009, el a respectat obligațiile contractuale și imediat a anunțat asigurătorul - Compania de Asigurări „Exim-Asint” SA despre producerea cazului asigurat și a prezentat toată informația deținută.

Conform contractului de asigurare facultativă CASCO nr. 1713 din 26 august 2009, obligațiile contractuale au fost executate doar în mod unilateral, el a achitat integral prima de asigurare în sumă de 6851 lei, a anunțat despre

producerea cazului asigurat, a pus la dispoziția asigurătorului toate mijloacele necesare pentru a efectua operativ o investigație proprie în vederea constatării cauzelor producerii evenimentului asigurat.

Menționează că autovehiculul de model Mitsubishi Lance, cu numărul de înmatriculare GL AI 518, a fost asigurat la suma de 190 500 lei. Pârâtul nu și-a executat obligația de achitare a despăgubirii de asigurare corespunzătoare, fapt ce contravine prevederilor contractuale și legislației în vigoare, astfel, fiindu-i încălcate drepturile și interesele legitime.

Susține că în legătură cu faptul că pârâtul nu și-a executat obligația în termen (cel mult 60 zile), în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (6) al Legii cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006, asigurătorul urmează să plătească asiguratului pentru fiecare zi de întârziere penalitatea de 0,1 % din suma despăgubirii pentru toată perioada până la emiterea hotărârii judecătorești, dar nu mai puțin de 24193,50 lei ($127 \text{ zile} \times (190500,00 \text{ lei} \times 0,1\%) = 24\,193,50 \text{ lei}$).

Prin urmare, solicită încasarea de la CMA „Exim-Asint” SA a sumei de 190500 lei - despăgubirea de asigurare și a sumei de 24193,50 lei - penalitatea de întârziere, iar în total a sumei de 214639,50 lei.

La 15 iunie 2011, Veaceslav Gorchin a depus o cerere de concretizare a cerințelor sale, solicitând încasarea în beneficiul său din contul CMA „Exim-Asint” SA a sumei de 171 450 lei - despăgubirea de asigurare, a sumei de 30861 lei - penalitatea de întârziere, a sumei de 6441 lei - taxa de stat și a sumei de 30000 lei, în vederea reparării prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 martie 2012 acțiunea a fost admisă parțial. A fost încasat de la Compania Mixtă de Asigurări „Exim-Asint” SA în beneficiul lui Veaceslav Gorchin prejudiciului material în mărime de 171450 lei, penalitatea de întârziere în mărime de 30861 lei, taxa de stat în sumă de 6441 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2500 lei, iar în total suma de 211252 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2012 a fost admis apelul declarat de către CMA „Exim-Asint” SA, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 27 februarie 2013, Veaceslav Gorchin a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul Veaceslav Gorchin, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel la emiterea deciziei nu a constatat și stabilit circumstanțele de fapt ale cauzei, nu a reținut probele pertinente ce confirmă circumstanțele constatate, a interpretat și a aplicat în mod eronat legea.

Consideră greșită concluzia instanței de apel precum că asiguratul a încălcat legea și condițiile contractului prin faptul că nu a instalat sistem antifurt și nu a putut asigura integritatea automobilului în cazul unui furt. Contractul de asigurare nu prevede obligația instalării sistemului antifurt, iar asigurătorul, încasând integral prima de asigurare, nici nu a solicitat prezentarea automobilului pentru a fi examinat suplimentar, dacă a fost sau nu instalat ulterior acest sistem.

De asemenea, instanța de apel eronat a interpretat prevederile art. 15 alin. (4) al Legii cu privire la asigurări nr. 407-XVI din 21 decembrie 2006, care stipulează că bunul urmează a fi întreținut în conformitate cu stipulările contractului de asigurare și nu din alte acte, cum ar fi condițiile de asigurare, care nu fac parte integrantă a contractului.

Menționează că nu are suport juridic nici concluzia instanței de apel precum că asiguratul nu a informat în termen asiguratorul despre producerea evenimentului asigurat, deoarece evenimentul s-a produs în perioada de timp 21.30 și 21.40 la 07 aprilie 2010, conform certificatului nr. 05/17-32 din 08 aprilie 2010, eliberat de către anchetatorul r-nului Obrucev, or. Moscova, iar „talon –uvedomlenie” a fost eliberat la orele 03.20 din 08 aprilie 2010, după efectuarea măsurilor operative de căutare a mijlocului de transport furat. În legătură cu producerea furtului, riscului asigurat în baza contractului de asigurare facultativă Casco nr. 1713 din 26 august 2009 al mijlocului de transport furat, asiguratul a respectat obligațiile contractuale și imediat a anunțat asiguratorul, prin telefon, despre producerea cazului asigurat și a prezentat toată informația deținută.

La 19 aprilie 2010, după perfectarea actelor și reîntoarcerea în țară, în adresa intimatului a fost depusă cererea cu privire la achitarea despăgubirii de asigurare și explicația detaliată a circumstanțelor evenimentului produs.

De asemenea, este neîntemeiată și concluzia instanței de apel precum că nu a prezentat la declararea cazului asigurat documentele în baza cărora s-a încheiat contractul de asigurare - cele prevăzute de pct. 8.4.4 al contractului, pașaportul tehnic al mijlocului de transport, seturile de chei, etc., fără care nu poate fi stabilit faptul furtului, această concluzie este contrară confirmărilor organelor de urmărire penală de la Moscova.

Astfel, consideră că furtul este calificat ca un caz asigurat, ce are consecință apariția obligației de achitare a despăgubirii de asigurare corespunzătoare, obligație esențială a asiguratorului-intimat este determinată atât de pct. 8.7.4 din contract, cât și de art. art. 514, 572, 1315 alin. (1) lit. b) din Codul civil și constă în achitarea despăgubirii de asigurare, în modul corespunzător, însă asiguratorul nu a executat această obligație de achitare a despăgubirii în termen.

La 15 martie 2013, ÎM „Credit Rapid” SRL a depus o cerere de alăturare la recursul declarat de către Veaceslav Gorchin, indicând că susține integral motivele de recurs invocate de către ultimul și consideră decizia instanței de apel neîntemeiată, emisă cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, nu au fost constatate și stabilite circumstanțele de fapt ale cauzei, nu au fost reținute probele pertinente ce confirmă circumstanțele constatate.

La 26 aprilie 2013, CMA „Exim-Asint” SA prin referința depusă a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele pricinii atestă că la 27 decembrie 2012, Curtea de Apel Chișinău a expediat părților copia deciziei din 17 octombrie 2012, iar la 27 februarie 2013, Veaceslav Gorchin a declarat recurs.

Astfel, Veaceslav Gorchin s-a conformat prevederilor legale și recursul se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 15 mai 2013 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după de judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 1301 din Codul civil, prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite.

Pe parcursul judecării pricinii s-a constatat că la 26 august 2009, între CMA „Exim-Asint” SA și Veaceslav Gorchin a fost încheiat contractul de asigurare facultativă CASCO nr. 1713, conform căruia suma asigurată pentru asigurarea automobilului de model Mitsubishi Lancer, cu n/î GL AI 518 constituie 190500 lei.

Din materialele dosarului rezultă că la 07 aprilie 2010, în or. Moscova, Federația Rusă, a avut loc furtul automobilului de model Mitsubishi Lancer, cu n/î GL AI 518, anul fabricării 2009, ce-i aparținea lui Veaceslav Gorchin și ca urmare, ultimul a anunțat organele de poliție din or. Moscova și la 08 aprilie 2010, a fost emisă hotărârea cu privire la pornirea cauzei penale.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Veaceslav Gorchin a solicitat încasarea de la CMA „Exim-Asint” SA a sumei de 171 450 lei - despăgubirea de asigurare, a sumei de 30861 lei - penalitatea de întârziere și a sumei de 30000 lei, în vederea reparării prejudiciului moral, acțiune care a fost admisă parțial de către prima instanță.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către CMA „Exim-Asint” SA, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând integral hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea ca neîntemeiată, reținând în acest sens că recurentul Veaceslav Gorchin a încălcat condițiile contractuale și, anume, nu a instalat sistemul antifurt și nu a putut asigura integritatea automobilului în cazul riscului „FURT”, nu a anunțat organele de poliție imediat ce a aflat despre furt, nu a prezentat asigurătorului în termen cererea în scris, cu expunerea detaliată a tuturor circumstanțelor cunoscute lui, precum și adresându-se către asigurător, nu a prezentat pașaportul tehnic al

mijlocului de transport, seturile complete ale cheilor originale ale mijlocului de transport furat, seturile complete de pupitre de comandă, cartele active și pasive ale activatorilor tuturor schemelor electronice și mecanice antifurt, cu care este dotat mijlocul de transport asigurat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia instanței de apel este greșită.

Conform art. 13 alin. (5) din Legea nr. 407-XVI din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, condițiile de asigurare ale asigurătorului sunt obligatorii pentru asigurat dacă contractul prevede expres aplicarea lor și dacă ele sunt expuse în textul contractului sau pe verso ori fac parte integrantă a contractului sub formă de anexă. În cazul în care condițiile de asigurare se prezintă în anexe la contractul de asigurare, faptul înmânării anexelor de către asigurător asiguratului se notifică în textul contractului.

Aceleași prevederi sunt stipulate și în pct. 8 din Regulamentul privind cerințele față de conținutul condițiilor de asigurare pentru clasele de asigurare benevolă, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 55/6 din 08 noiembrie 2007.

Or, conform pct. 9.5.1 din condițiile de asigurare facultativă a mijloacelor de transport auto, conducătorului auto și pasagerilor, asigurătorul este obligat să familiarizeze asiguratul cu condițiile de asigurare și să-i remită un exemplar.

Din materialele dosarului rezultă că la data încheierii contractului de asigurare facultativă CASCO nr. 1713 din 26 iunie 2009, recurentului Veaceslav Gorchin nu i-a fost înmănat și nici nu i-a fost remis ulterior un exemplar al condițiilor de asigurare facultativă a mijloacelor de transport auto, conducătorului auto și pasagerilor.

Din contractul menționat rezultă că recurentul Veaceslav Gorchin doar a făcut cunoștință cu condițiile de asigurare facultativă a mijloacelor de transport auto, conducătorului auto și pasagerilor (f. d. 9).

La caz, se reține că în contractul de asigurare facultativă CASCO nr. 1713 din 26 iunie 2009 nu este stipulat că autoturismele și microbuzele se iau în asigurare de riscul „FURT” doar cu condiția că în ele sunt instalate dispozitive auto antifurt, în conformitate cu cerințele asigurătorului, iar dacă la momentul încheierii contractului, mijlocul de transport nu avea instalate mijloace antifurt corespunzătoare, atunci răspunderea asigurătorului pe riscul „FURT” începe după instalarea mijloacelor antifurt și prezentarea mijlocului de transport spre examinarea asigurătorului, iar în poliță asigurătorul face înscrierea respectivă, aceste prevederi fiind stipulate în pct. 3.1.2 din condițiile de asigurare facultativă a mijloacelor de transport auto, conducătorului auto și pasagerilor.

Conform explicațiilor date în primă instanță de către specialistul din Direcția asigurări a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, asiguratul nu se poate conforma condițiilor de asigurare facultativă a mijlocului de transport, care, de fapt, nu au fost stipulate în contractul menționat (f. d. 111).

De asemenea, se mai reține că actele pricinii denotă faptul că recurentul Veaceslav Gorchin a anunțat organele de poliție din r-nul Obrucevsc, or. Moscova imediat ce a aflat despre furtul automobilului de model Mitsubishi

Lancer, cu n/î GL AI 518, precum și imediat a anunțat, prin fax, asigurătorul CMA „Exim-Asint” SA despre producerea cazului asigurat, iar la 19 aprilie 2010, după perfectarea actelor și reîntoarcerea sa în țară, a depus la CMA „Exim-Asint” SA cerere, prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare și explicația detaliată a circumstanțelor evenimentului produs.

Conform certificatelor eliberate de către anchetatorul Secției de urmărire penală pe lângă organele afacerilor interne ale raionului Obruchev, or. Moscova, automobilul de model Mitsubishi Lancer, cu n/î GL AI 518 a fost furat cu toate documentele pe acest mijloc de transport, pașaportul și permisul de conducere ale recurentului, iar cheile automobilului (două) au fost anexate la materialele dosarului penal nr. 262275 și nu pot fi remise (f. d. 19-21).

Conform pct. 9.6.4 din contractul de asigurare facultativă a autovehiculelor CASCO nr. 1713 din 26 august 2009, la survenirea cazului de asigurare, asigurătorul este obligat să efectueze plata despăgubirii de asigurare după constatarea tuturor circumstanțelor de survenire a cazului asigurat.

Conform pct. 5.5 din contract, în baza acestui contract se aplică franșiza deductibilă în mărime de 10% din suma asigurată a fiecărui autovehicul în caz de distrugere totală sau furt.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță temeinic și legal a încasat de la Compania Mixtă de Asigurări „Exim-Asint” SA în beneficiul lui Veaceslav Gorchin despăgubirea de asigurare în sumă de 171450 lei.

De asemenea, prima instanță temeinic și legal a încasat de la Compania Mixtă de Asigurări „Exim-Asint” SA în beneficiul lui Veaceslav Gorchin și penalitatea de întârziere în mărime de 30861 lei, deoarece conform art. 6 alin. (6) din Legea cu privire la asigurări, în caz de încălcare a termenului de plată a indemnizației de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asigurătorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma indemnizației sau despăgubirii.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Veaceslav Gorchin și Întreprinderea cu capital străin „Credit Rapid” societatea cu răspundere limitată.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2012 și se menține hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 16 martie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Veaceslav Gorchin împotriva Companiei Mixte de Asigurări „Exim-Asint” societate pe acțiuni și intervenientului principal Întreprinderea cu capital străin „Credit Rapid”

societatea cu răspundere limitată cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalității de întârziere și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Tamara Chișca-Doneva

Iuliana Oprea

Valentina Clevadî

Ion Corolevschi